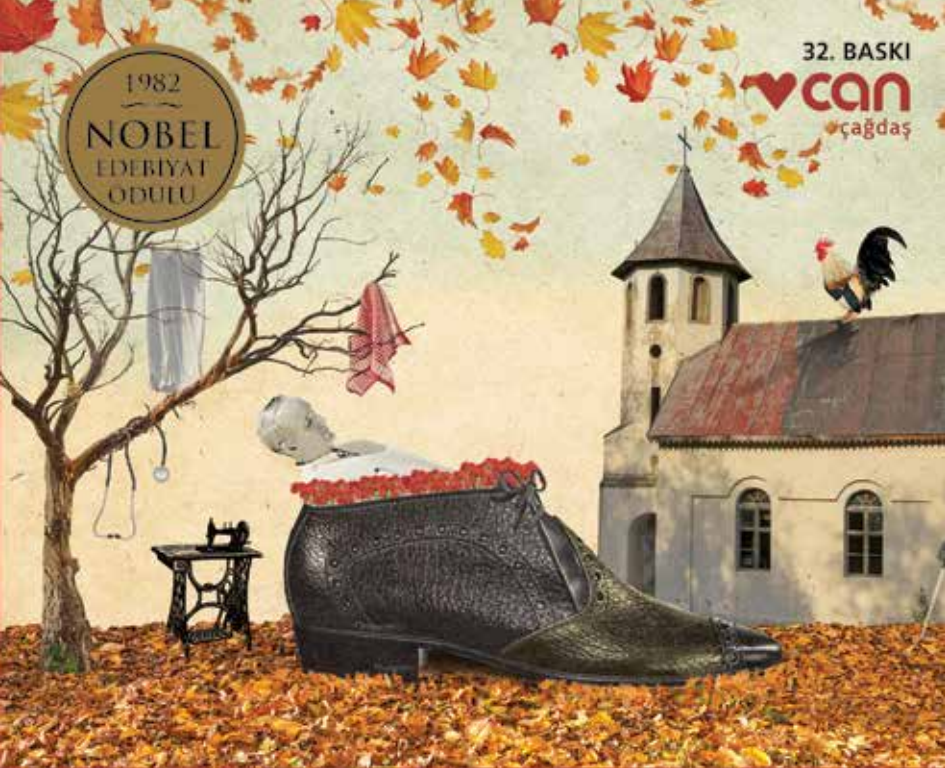

32. BASKI

can
çağdaş

1982
NOBEL
EDEBİYAT
ODULU

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ

YAPRAK
FIRTINASI

ÇEVİRE İNCE KUT

GABRIEL GARCÍA
MÁRQUEZ
YAPRAK
FIRTINASI

Can Çağdaş

Yaprak Fırtınası, Gabriel García Márquez

İspanyolca aslından çeviren: İnci Kut

La hojarasca

© 1955, Gabriel García Márquez ve Gabriel García Márquez vârisleri

© 1983, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1983

32. basım: Nisan 2024, İstanbul

Bu kitabın 32. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Editör: Emrah İmre

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Cevizlik Mah. Hüsreviye Sk. Erşen İş Hanı No:15 Kat:3-38

Bakırköy-İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-2191-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

GABRIEL GARCÍA
MÁRQUEZ
YAPRAK
FIRTINASI

UZUN ÖYKÜ

1982 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İspanyolca aslından çeviren

İnci Kut

♥can

Gabriel García Márquez'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Başkan Babamızın Sonbaharı, 1982

Bir Kayıp Denizci, 1982

Kırmızı Pazartesi, 1983

Şer Saati, 1983

Yüzyıllık Yalnızlık, 1984

Kolera Günlerinde Aşk, 1989

Labirentindeki General, 1990

Albaya Mektup Yok, 1991

İyi Kalpli Eréndira, 1991

Hanım Ana'nın Cenaze Töreni, 1992

On İki Gezici Öykü, 1993

Aşk ve Öbür Cinler, 1994

Bir Kaçırılma Öyküsü, 1996

Şili'de Gizlice, 1996

Anlatmak İçin Yaşamak, 2005

Benim Hüzünlü Orospularım, 2005

Mavi Köpeğin Gözleri, 2011

Doğu Avrupa'da Yolculuk, 2016

Öyküler, 2021

Yüzyılın Skandalı: Gazete ve dergi metinleri (1950-1984), 2021

Ağustosta Görüşürüz, 2024

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ, 1928'de Kolombiya'nın Aracataca kentinde doğdu. Hukuk ve gazetecilik öğrenimini yarım bıraktı. 1940'lardan başlayarak uzun yıllar gazetecilik yaptı. Yine aynı yıllarda öykü yazmaya başladı. Yayımlanan ilk önemli yapıtı, *Yaprak Fırtınası*'ydi. *Albaya Mektup Yok*, ülkesi uğruna savaşarak yaptığı hizmetlerin karşılıksız kaldığını anlayan bir subay eskisinin öyküsüydü. Bunu *Hanım Ana'nın Cenaze Töreni* (1962) ve *Şer Saati* (1962) izledi. García Márquez, en tanınmış romanı *Yüzyıllık Yalnızlık*'i (1967), Meksika'ya ilk gidişinde yazdı. *Yüzyıllık Yalnızlık*'taki bir bölümden esinlenerek yazdığı öykülerini *İyi Kalpli Eréndira* (1972) adlı kitapta toplayan yazar, daha sonra birbiri ardı sıra *Mavi Köpeğin Gözleri*'ni (1972), *Başkan Babamızın Sonbaharı*'nı (1975), *Kırmızı Pazartesi*'yi (1981), *Kolera Günlerinde Aşk*'i (1985), Simón Bolívar'ın yaşamının son aylarını konu edinen *Labirentindeki General*'i (1989), anılarını kaleme aldığı *Anlatmak İçin Yaşamak*'i (2002) yayımladı. García Márquez, 1982'de Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görüldü. 2014'te Meksika'da öldü.

İNCİ KUT, lise öğrenimini 1960'ta Ankara Koleji'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi DTCF İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Varşova Üniversitesi İspanyol Filolojisi bölümlerinden mezun oldu. 1990'dan itibaren Miguel Delibes, Gabriel García Márquez, Isabel Allende, Mario Vargas Llosa, José Mauro de Vasconcelos ve José Saramago gibi İspanyol, Portekizli ve Güney Amerikalı yazarların roman ve öykülerini Türkçeye kazandırdı.

Ve acılar içinde ölen Poluneikes'in zavallı cesedine gelince, dediklerine göre bir buyruk çıkarmış, hiçbir yurttaş onu gömmesin, ardından ağlamasın, gömülmeden kalıp ağıt yakılmanın onuruna erişmesin de pusuda bekleyen kurda kuşa yem olsun diye. Diyorlar ki ulu Kreon vermiş bu emri, senin ve benim için; ve duyduk duymadık demesinler diye kendisi kalkıp gelecekmiş buraya; hem bu mesele hiç hafife alınmamalıymış çünkü yasaklanan şeyi yapmaya cüret edecek kişi taşla tutularak öldürülecekmiş tüm ahali tarafından.

Antigone'den

I

Ansızın, sanki kasabanın tam orta yerine bir kasırga kök salmış gibi, ardında bir kuru yaprak fırtınasıyla çıkageldi muz kumpanyası. Başka kasabaların insan ve eşya artıklarından oluşan bir kargaşa, bir keşmekeşti bu geliş: gitgide daha uzak, daha inanılmaz görünen bir içsavaşın döküntüleriymiş gelenler. Amansız bir süprüntü fırtınasıydı. Kalabalıktan yükselen ağır koku, bedenlerin salgıladığı terin ve gizli ölümün kokusu her yere sinmişti. Daha bir yıla varmadan, kasabanın üstünde kendinden önceki sayısız felaketlerin enkazını bırakmış, o karmakarışık moloz yığını sokaklara saçivermişti. Ve bu süprüntüler, fırtınanın o çılgın ve umulmadık temposuyla, kısa sürede giderek ayrışıp kendine özgü bir hal almış, en sonunda, bir zamanlar bir ucunda ırmak, öbür ucunda mezarlık bulunan o daracık sokak, başka kasabaların süprüntülerinden oluşmuş bambaşka, karmaşık bir kasabaya dönüşmüştü.

O insan fırtınasının içine karışıp onun o azgın gücüyle sürüklenerek gelmişlerdi kasabaya bütün o dükânların, hastanelerin, eğlence yerlerinin, elektrik santallerinin kalıntıları, oralarından artakalmış yalnız kadınlar ve katırlarını otelin önündeki kazığa bağlayan erkekler, yanlarında tek eşya olarak birer tahta sandık ya da bir giy-

si çıkınıyla gelmişler, aradan birkaç ay geçmeden her biri kendi evine ve ikişer karıya sahip olmuş, savaşa katılmakta geciktikleri için de askerî unvanları eksik kalmıştı.

Kentlerdeki aşk acılarından artakalan süprüntüler bile gelmişti bize o fırtınanın içinde; onlar kendilerine küçük ahşap evler yapmışlar, ilk önce bir köşeye kurdukları uydurma bir karyola bir geceliğine kafalarını sokacak loş bir yuva oluştururken, sonradan gizli gizli inşa edilen gürültülü bir sokağa, en sonunda da kasabanın orta yerinde koskoca bir hoşgörü kasabasına dönüşmüştü.

Bu şiddetli fırtınanın ortasında, tanımadığımız yüzlerden, anacadedeki tentelerin, sokakta üstlerini değiştiren erkeklerle şemsiyelerini açıp sandıkların üstünde oturan kadınların, otelin ahırında aılıktan ölmeye terk edilmiş bir sürü katırın oluşturduğu o kasırganın orta yerinde, biz ilk gelenler son gelenler olmuştuk; bizler sonradan gelmiş yabancıydık.

Savaştan sonra Macondo'ya gelip de toprağının değerini anladığımızda, bu yaprak fırtınasının er geç geleceğini biliyorduk ama bu kadar güçlü olacağını hiç düşünmemiştik. Bu yüzden de o çıgın gelmekte olduğunu sezinleyince, yapabildiğimiz tek şey, oturup yeni gelenlerin bizi tanımalarını sabırla beklemek oldu. Derken trenin düdüğü ilk kez duyuldu. O süprüntü fırtınası şöyle bir dönüp onu karşılamaya çıktı ve o dönüşle birlikte gücünü kaybetti; ama birlik içinde sapasağlam tutunmayı bildi; sonra da doğal bir mayalanma süreci geçirerek toprağın filizleriyle bütünleşti.

Macondo, 1909

1

İlk kez bir ceset gördüm. Bugün günlerden çarşamba ama bana sanki pazarmış gibi geliyor; çünkü okula gitmedim, her yanı sıkan bu fitilli yeşil kadife elbisemi giydirdiler bana. Annemin elinden tutup bir yere takılmamak için her adımda bastonuyla önünü yoklayan büyükbabamın peşi sıra yürüyerek (loş ışıkta gözleri iyi görmez, bacağı da aksıyor) salondaki aynanın önünden geçerken, boynumun bir yanını sıkan kolalı beyaz boyunbağıyla yeşil giysimin içinde tepeden tırnağa gördüm kendimi. O lekeli yuvarlak aynanın içinde kendimi görünce şöyle düşündüm: *İşte bu benim, sanki bugün günlerden pazarmış gibi.*

Ölünün bulunduğu eve geldik.

Kapalı odanın içinde boğucu sıcak bir hava var. Sokaklarda güneşin uğultusu duyuluyor ama başka bir ses yok. Hava durgun, elle tutulacak kadar yoğun; insana sanki çelik bir levha gibi bükülebilirmiş duygusunu veriyor. Ölüyü koydukları odada sandık kokusu var ama ortalıkta hiç sandık falan görmüyorum. Köşede bir ucundan halkaya asılı duran bir hamak var. Çöp kokuyor ortalık. Bana öyle geliyor ki etraftaki kırık dökük, neredeyse dağılmak üzere olan eşyalar, aslında başka türlü kokuyor olsalar da sanki çöp gibi kokmaları gereken şeylere benziyorlar.

Ölülerin şapkaları olması gerektiğini sanırdım hep. Şimdi görüyorum ki öyle değilmiş. Kafasının sertleşmiş olduğunu görüyorum, çenesine de bir mendil bağlamışlar. Ağzının hafif açık olduğunu görüyorum, morarmış dudaklarının ardında leke içindeki çarpık çurpuk dişleri görünüyor. Hani kenevir beziyle sıkıldığında insanın parmakları morarır ya, işte onun gibi yüzünün renginden biraz daha koyu renkli olan kalın ve paslı dilinin bir yanını ısırması olduğunu görüyorum. Gözlerinin açık olduğunu görüyorum, bir insanın gözlerinden çok daha fazla açık; yuvalarından dışarı uğramış kaygıyla bakıyorlar; derisi de sıkıştırılmış nemli toprak gibi sanki. Ben ölülerin uyuyan sakın bir insana benzediğini sanırdım, şimdiyse bunun tam tersi olduğunu görüyorum. Uyanık ve sanki bir kavganın ardından öfkeye kapılmış birine benzediğini görüyorum.

Annem de sanki bugün günlerden pazarmış gibi giyinmiş. Kulaklarını örten o eski hasır şapkasını giymiş, bir de kolları bileklerine kadar inen, boynu kapalı siyah bir elbise. Bugün çarşamba olduğundan onu bir yabancıymış gibi görüyorum, sanki tanımadığım biri, büyükbabam tabutu getiren adamları karşılamak üzere yerinden kalkarken annem bana bir şey söylemek istiyor duygusuna kapılıyorum. Kapatılmış olan pencereye arkası dönük olarak yanımda oturuyor annem. Güçlülkle nefes alıyor, alelacele giymiş olduğu şapkasının altından çıkan saç tellerini durmadan düzeltip duruyor. Büyükbabam adamlara tabutu yatağın yanına koymalarını söyledi. Ancak o zaman farkına varabildim bir ölünün onun içine gerçekten sığabileceğini. Adamlar tabutu getirdiklerinde, yatağı boydan boya kaplayan o ceset için fazlasıyla küçük gibi gelmişti bana.

Beni buraya neden getirdiler bilmem. Daha önce bu eve hiç girmemiştım, hatta burada kimsenin oturmadığı-

nı sanıyordum. Kocaman bir ev burası, köşebaşında, herhalde kapıları hiç açılmamıştır. Ben hep bu evin boş olduğunu sanırdım. Ancak şimdi farkına varıyorum, yani annem bana, “Bu öğleden sonra okula gitmeyeceksin,” dediğinde bunu ciddi ve ihtiyatlı bir ses tonuyla söylediğinden hiç sevinmemiştim, sonra da elinde fitilli yeşil kadife giyimle gelip hiçbir şey söylemeden beni giydirdi ve büyükbabamla buluşmak üzere kapının önüne çıktık, burayı bizimkinden ayıran üç evi yürüyerek geçtik ve ben ancak şimdi farkına varıyorum bu köşede oturan biri olduğunu. Birisi ölmüş, annem, “Doktorun cenazesinde çok uslu durmalısın,” dediğinde sözünü ettiği adam olmalı bu.

İçeri girdiğimde ölüyü görmedim. Kapıda büyükbabamı gördüm, adamlarla konuşuyordu, sonra da bize içeri girmemizi söyledi. O zaman bana odada biri varmış gibi geldi ama içeri girince odanın karanlık ve boş olduğunu hissettim. Daha ilk anda sıcak hava yüzüme çarptı, önceleri yoğun ve sürekli olan o çöp kokusunu duydum, şimdiyse tıpkı o sıcak hava gibi ara ara dalgalar halinde gelip kayboluyor. Annem karanlık odanın içinde beni elimden tutup yürüterek bir köşede yanına oturttu. Ancak kısa bir süre sonra eşyaları seçmeye başladım. Büyükbabamın, kenarları sanki yapışmış, çerçevesinin tahtasına kaynamış gibi görünen bir pencereyi açmaya çalıştığını gördüm, mandallarına bastonunu indirdikçe toz içinde kalan ceketinden her sarsıntıda tozlar kalkıyordu. Büyükbabamın pencereyi açmadığını söyleyerek yürüdüğü tarafa başımı çevirdim ve işte ancak o zaman görebildim yatakta birinin yattığını. Uzanmış hareketsiz yatan esmer bir adam vardı. Bunun üzerine başımı annemden yana çevirdim, annem odanın başka bir tarafına bakarak hiç kıımıldamadan oturuyordu yine o yabancı ve ciddi haliyle. Ayaklarım yere değmeyip zeminden bir karış havada asılı kaldığından, ellerimi uyluklarımın altı-

na koyup avularımı sandalyeye dayayarak, hiçbir Őey dūŐunmeksizin bacaklarımı sallamaya koyuldum, ta ki sonunda annemin bana, “Doktorun cenazesinde çok uslu durmalısın,” dediĐini hatırlayana kadar. O sırada sırtımda soĐuk bir Őey hissettim, dōnūp baktım, kuruyup çatlamıŐ ahŐap duvardan baŐka bir Őey gōremedim. Ama sanki birisi duvardan bana seslenmiŐti, “Bacaklarını sallama, yataktaki adam doktor, öldū o,” diye. Dōnūp de yataĐa doĐru baktıĐımda onu artık eskisi gibi gōrmedim. UzanmıŐ yatan bir adam gibi deĐil, bir Őlū olarak gōrdūm onu.

O zamandan beri de ona bakmamak için kendimi ne kadar zorlarsam zorlayayım, sanki birisi yūzūmū o tarafa dōndūrūp tutuyormuŐ gibi hissediyorum. Odanın baŐka taraflarına bakmak için çabalıyor olsam da onu yine her yerde gōrūyorum, yuvalarından uĐramıŐ gōzleri, yeŐil Őlū suratıyla karanlıkta yatıyor.

Cenazeye neden hiç kimse gelmedi bilmiyorum. Yalnızca biz geldik, būyūkbabam, annem, bir de būyūkbabam için çalıŐan o dōrt Guajira kōylūsū. Adamlar bir torba dolusu kireç tozu getirip tabutun içine boŐalttılar. Annem bōyle acayip ve dalgın olmasaydı neden Őyle yaptıklarını sorardım ona. Tabutun içine neden kireç dōkmek zorunda olduklarını anlamıyorum. Torba boŐalınca adamlardan biri onu tabutun ũstūnde silkeledi, son kalan parçacıklar da dūŐtū, kireç tozundan çok talaŐı andırıyor. Őlūyū omuzlarından ve ayaklarından tutarak kaldırdılar. Enli siyah bir kayıŐla belinden baĐlanmış adi bir pantolon vardı ayaĐında, sırtında da gri bir gōmlek. Yalnızca sol ayakkabısını giymiŐti. Hani Ada'nın dediĐi gibi, bir ayaĐıyla kral, Őtekiyle kōleydi. SaĐ ayakkabısı yataĐın bir ucuna atılmıŐti. Őlū adam yataktayken sanki oraya zar zor sıĐmıŐ gibiydi. Tabutun içindeyse daha rahat, daha sakin gibi duruyor, bir kavgadan sonra diri ve uyanık mıŐ gibi gōrūnen yūzū dingin ve kendinden emin

bir ifadeye büründü. Yüzünün hatları yumuşadı; orada, tabutun içinde artık bir ölü olarak kendine uygun yeri bulduğunu hissediyor sanki.

Büyükbabam odanın içinde dolaşıp duruyor. Birkaç parça eşyayı alıp tabutun içine yerleştirdi. Büyükbabamın neden tabutun içine eşyalar attığını bana söyler umuduyla yeniden dönüp baktım anneme. Ama annem o siyah elbisesinin içinde kılı kıpırdamadan oturuyor, ölünün bulunduğu yere bakmamak için kendini zorluyor gibi görünüyor. Ben de öyle yapmak istiyorum ama yapamıyorum. Gözlerimi dikip ona bakıyorum, onu inceliyorum. Büyükbabam tabutun içine bir kitap koyuyor, adamlara bir işaret yapıyor, üçü birden kapağı cesedin üzerine kapatıyorlar. İşte ancak o zaman kafamı o yana doğru tutan ellerden kurtulmuş gibi hissediyorum kendimi, bu kez odanın içini incelemeye koyuluyorum.

Yeniden dönüp anneme bakıyorum. O da bu eve geldiğimizden beri ilk kez bana bakıyor, içinde hiçbir şey olmayan zoraki bir tebessümle gülümsüyor bana; ve son dönemde gözden kaybolan trenin düdüğünü duyuyorum uzaklardan. Cesedin durduğu köşeden bir ses geliyor. Adamlardan birinin kapağı bir ucundan kaldırdığını, büyükbabamın da ölünün ayakkabısını tabutun içine soktuğunu görüyorum, hani şu yatakta unutulmuş olan ayakkabıyı. Trenin düdüğü yeniden çalıyor, gitgide daha uzaktan duyuluyor ve birden düşünüyorum:

“Saat iki buçuk.” Bu saatte (tren kasabanın son döneminde düdüğünü çalarken) çocukların okulda öğle sonrasının ilk dersi için sıraya girdikleri geliyor aklıma.

“Abraham,” diye düşünüyorum.

Çocuğu getirmemeliydim. Bu manzara hiç ona göre değil. Cesedin varlığıyla dolu olan bu hava, otuzuna gel-

miş biri olarak bana bile sıkıntı veriyor. Şimdi çıkıp gidebilirdik. Sevgi ya da minnettarlık olarak kabul edilebilecek ne varsa hepsinden bağlarını koparmış bir adamdan geriye kalanların on yedi yıl boyunca birikmiş olduğu bu odanın içinde kendimizi iyi hissetmediğimizi söyleyebilirdik babama. Belki de ona karşı bir yakınlık duymuş tek kişiydi babam. Şimdi bu dört duvarın arasında çürüyüp gitmemesini sağlayacak açıklanamaz bir yakınlık duygusu bu.

Bütün bunların saçmalığı beni kaygılandırıyor. Az sonra sokağa çıkıp hiç kimsede hazdan başka bir duygu uyandırmayacak olan bir tabutun arkasından yürüyeceğimiz düşüncesi beni tedirgin ediyor. Pencerelerde durmuş, içinde bütün kasaba halkının bu halde görmeyi hayal ettiği tek kişinin kokuşmakta olduğu tabutun ardından yürüyen babamın ve çocukla birlikte yürüyen benim geçişimizi seyreden kadınların yüz ifadelerini gözümün önüne getiriyorum; ardında kendi utançlarının başlangıcı olacak bir hayır işi yapmaya karar vermiş olan üç kişiyle birlikte amansız bir yalnızlığın ortasında mezarlığa götürülmekte olacak o tabut. Babamın bu kararı, yarın öbür gün bizim cenazemizin ardından yürümeye hazır hiç kimsenin bulunmamasına neden olabilir.

Belki de bu yüzden getirdim çocuğu. Babam az önce bana, “Benimle gelmelisin,” dediğinde aklıma gelen ilk şey, kendimi güvende hissetmek için çocuğu da getirmek oldu. İşte şimdi buradayız, bu boğucu eylül gününün öğle sonrasında, çevremizi saran şeylerin düşmanlarımızın acımasız gücü olduğunu hissediyoruz. Babamın kaygılanacağı bir şey yok. Aslında o bütün ömrünü böyle şeyler yaparak, milletin dedikodu yapmasına fırsat yaratarak, verdiği en önemsiz sözleri her şeye rağmen yerine getirerek geçirdi. Yirmi beş yıldan bu yana, bu adam evimize geldiği günden beri, babamın (ziyaretçinin o aca-

yip tavırlarını fark edince) bugün kasabada bu cesedi akbabalara atmaya bile gönüllü olacak tek bir kişi çıkmayacağını tahmin ediyor olması gerekirdi. Belki de babam tüm engelleri öngörmüş, olası sakıncaları ölçüp biçmiş, hesap etmişti. Şimdi de, aradan yirmi beş yıl geçtikten sonra, bunun sadece önceden uzun uzadıya düşünülmüş ve her ne olursa olsun yerine getireceği bir görevin tamamlanması demek olduğunu ve böylelikle cenazeyi Macondo'nun sokaklarında bizzat kendisinin sürükleyip götürmek zorunda kalacağını hissediyor olsa gerek.

Yine de vakti geldiğinde bunu tek başına yapacak cesareti bulamadı kendinde, benim büyüüp de aklım başıma gelmeden çok önce vermiş olduğu bu olmadık sözün yerine getirilmesine katılmaya zorladı beni. "Benimle gelmelisin," dediğinde, sözlerinin ucunun nereye varacağını düşünmeme fırsat vermedi; ininde çürüyüp toza dönüşmesini herkesin beklediği bir adamı defnetmenin ne kadar gülünç ve utanılacak bir şey olacağını hesaplayamadım. Çünkü insanlar yalnızca bunu beklemekle kalmadılar, aynı zamanda öyle olmasına kendilerini hazırladılar da, hiçbir pişmanlık duymaksızın, hatta günün birinde onun çürümüş bedeninin kasabanın üstünde, havada dalgalanacak o tatlı kokusunu duymanın peşinen vereceği hazla bunu yürekten istediler; duygulanmak, telaşlanmak ya da heyecana kapılmak şöyle dursun, tam tersine onca özlenen vaktin geldiğini görmekten mutluluk duyup bu durumun, ölüden yükselecek berbat kokunun en gizli hınçları bile doyuma ulaştırana kadar sürüp gitmesini arzu ettiler. Şimdi biz Macondo'yu bunca zamandır beklediği bir hazdan yoksun bırakmış olacağız. Bir bakıma bizim bu kararlılığımız insanların yüreğinde acı bir hüsrana duygusu değil, işi sonraya bırakmışlar gibi bir duygu yaratacakmış gibi geliyor bana.

İşte bu nedenle de oğlanı evde bırakmış olmam ge-

rekirdi; on yıl boyunca doktorun içini kemirdiği gibi Şimdi de bizim iimizi kemirecek olan bu entrikaya onu da bulaŐtırmamak için. Çocuğun verilmiŐ bu sözün dışında kalması gerekirdi. Neden burada olduğunu bile bilmiyor, onu neden spruntyle dolu bu odaya getirdiğimizi de. Hiç sesini çıkarmadan ŐaŐkın bir halde oturuyor, sanki biri çıkıp da ona bütün bunların ne anlama geldiğini anlatsın diye bekliyor; sanki oturduğu yerde ellerini sandalyeye dayamıŐ bacaklarını sallarken, biri gelsin de ona bu korkunç bilmecenin cevabını versin diye bekler gibi bir hali var. Bunu hiç kimsenin yapmayacağından, duyularının eriŐebileceđi mesafenin otesine geçmesini engelleyen o gözle görülmez kapıyı hiç kimsenin açmayacağından emin olabilmek isterdim.

Kaç kez dönüp bana baktı, kendi nsezilerim tarafından bile tanınmayayım diye giydiğim bu kapalı elbiseyle ve eski Őapkaıla beni garip bir yabancı gibi gördüğünü biliyorum.

Meme hayatta olsaydı ve bu evde otursaydı belki de durum farklı olurdu. Buraya onun için geldiğimi sanabilirlerdi. Onun hissetmeyeceği ama hissediyor gibi yapabileceği bir acıyı paylaŐmak için geldiğimi sanabilirlerdi, insanlar bunu böyle aıklayabilirlerdi. Meme yaklaŐık on bir yıl önce ortadan kayboldu. Doktorun lm onun nerede olduğunu ya da en azından kemiklerinin yerini öğrenme olasılığını ortadan kaldırmıŐ oluyor. Meme burada değil ama eğer olsaydı –hiçbir zaman açıklığa kavuŐmayan o olay olmasaydı– o da kasaba halkının tarafını tutar, altı yıl boyunca ancak bir katırın verebileceği sevgi ve Őefkatle yatağını ısıtmıŐ olan o adamın aleyhine tavır alırdı.

Trenin son dnemeteki düdük sesini duyuyorum. “Saat iki buçuk,” diye düşünüyorum: bu saatte bütün Macondo halkının bizim bu evde ne yaptığımızı merak ettiği düŐüncesini kafamdan atamıyorum.

1955 yılında yayımlanan *Yaprak Fırtınası*, Latin Amerika edebiyatında "büyülü gerçekçilik" diye anılan akımın ustası Gabriel García Márquez'in ilk önemli yapıtı. Bu uzun öykünün vurgulanması gereken bir özelliği de, Márquez'in yalnızca *Yüzyıllık Yalnızlık* değil, daha sonraki yapıtlarının da arka planını oluşturan düşsel Macondo kasabasının ilk kez bu kitapta ortaya çıkmış olması.

Dev bir muz şirketinin sömürsünden artakalan çürümüşlük kokusunun kol gezdiği bu kasabada yapılmaması gereken bir cenaze töreninin öyküsü anlatılıyor. Tüm kasaba halkının nefret ettiği garip bir doktor ölmüş, yaşlı bir emekli albay da, sırf ona verdiği bir sözü yerine getirmek için halkın karşı koymasına rağmen yanında kızı ve torunuyla birlikte onu defnetme çabasına düşmüştür. Tıpkı Sophokles'in hoşgörüyeye dayalı bir ortak yaşamı ve birey haklarını savunduğu, bir direniş örneği gösteren ölümsüz tragedyası *Antigone*'de olduğu gibi. Cenazenin hazırlık aşaması ve Macondo'nun çeyrek yüzyıllık masalsi öyküsü, yarım saatlik bir süre içinde ve geriye dönüşlerle, bu üç kişinin farklı görüş açılarından anlatılmakta. Olağanüstü düş gücünün ürünü olan bu kitap, mucizeler yaratabileceğini çok iyi bilen bir yazarın usta işi yalın anlatımıyla sunulmuş bir başyapıt.

#kolombiyaedebiyatı #latinamerika #büyülügerçekçilik #kolombiya
#masallar #yoksulluk #yaşamasevinci

